RobArte

SNELSTARTGIDS

STARTPROTOCOL

LOS HET DOSSIER OP IN 5 STAPPEN

Lees, observeer, sluit uit en controleer: kunstkennis is niet nodig.

JE MISSIE

01 WIE
Identificeer de dief.

02 WAAR
Bepaal het vak.

03 WAARMEE
Leid het voorwerp af.

04 WAARLANGS
Vind de uitgang.

1 LEES PAGINA'S 1, 2 EN 3
Lees over de diefstal en de verdachten; bestudeer de plattegrond; pas daarna de aanwijzingen, de dossierregel en de verklaringen toe. Pagina 4 geeft meer kunstkennis, maar geen nieuwe aanwijzingen.

2 VUL HET RASTER IN
Elke verdachte bezet één vak met zijn voorwerp. Twee personen mogen niet dezelfde rij of kolom delen. Noteer je conclusies met de initialen.

3 BEOORDEEL ALLE INFORMATIE
De aanwijzingen zijn altijd waar. De dossierregel bepaalt de bijzondere voorwaarde. Beoordeel elke verklaring als één geheel: de verdachte spreekt over alles de waarheid of liegt over alles.

4 CONTROLEER DIEFSTAL EN VLUCHT
De dief moet horizontaal of verticaal naast het werk staan, nooit diagonaal. De vluchtroute naar de uitgang mag niet door personen, obstakels of door camera's bewaakte vakken lopen.

5 ROND HET ANTWOORD AF
Noteer dief, vak, voorwerp en uitgang pas als alles klopt. Loop je vast, bekijk dan eerst de aanvullende hint van het dossier voordat je de oplossing leest.

ONTHOUD Uitgangen zijn onderbrekingen in het raster.
De pijl van elke camera geeft de kijkrichting aan.

HET VERDWENEN KUNSTWERK **MOEILIJKHEID** A

Meisje met de parel

Vier gave schroeven. Een open achterplaat. Geen sporen.

Johannes Vermeer, Meisje met de parel, ca. 1665. Beeld: Google Arts & Culture, via Wikimedia Commons. Publiek domein (PDM 1.0). Uitsnede, toonaanpassing en omzetting naar zwart-wit.

KUNSTWERKFICHE

Meisje met de parel

Johannes Vermeer · ca. 1665
Olieverf op doek · 44,5 × 39 cm
Mauritshuis, Den Haag · Inventaris 670

WIST JE DAT?

Het is geen portret, maar een tronie: een studie van een denkbeeldig personage.

DIEFSTALRAPPORT

Tijdens een technische proef onttrok een stofwerend gordijn de muur drie minuten aan het zicht. Toen het opging, hing de lijst er nog, maar was het doek verdwenen. De achterplaat stond op de vloer. De vier schroeven vertoonden geen krassen of vervormingen.

VERDACHTEN

Noor van Leeuwen
Conservator
Wilde een glacislaag onderzoeken voordat de zaal voor het publiek openging.

Pablo Cortés
Audiovisueel technicus
Programmeerde het stofwerende gordijn en de lichtproeven.

Eva Kramer
Verzekeringstaxateur
Verlaagde voorlopig het risiconiveau van de zaal.

Tomás Baeza
Tentoonstellingsontwerper
Verving een paneel en controleerde de laadingangen.

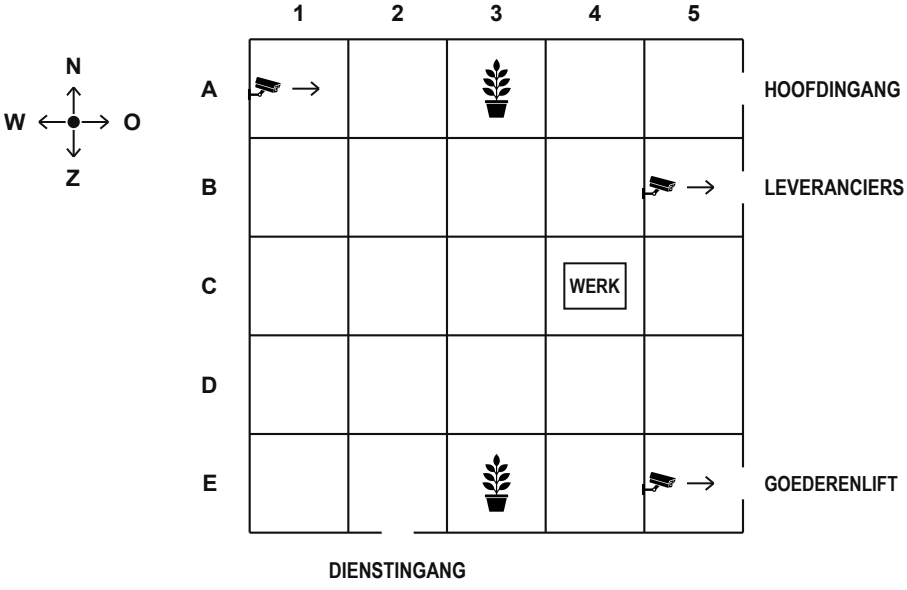

VOORWERPEN	UITGANGEN	ELEMENTEN
KS - Koelspray **KT -** Kabeltang **PS -** Precisieschroevendraaier **FS -** Flexibele sonde	**HI -** Hoofdingang **LE -** Leveranciers **DI -** Dienstingang **GL -** Goederenlift	• Kunstwerk • Plant

ONDERZOEKSNOTITIES

EXTRA AANWIJZING BESCHIKBAAR

PERSOON **VAK** **VOORWERP** **UITGANG**

Aanwijzingen en verklaringen

Vergelijk de vastgestelde feiten met de verklaringen van de verdachten.

AANWIJZINGEN

01 De conservator stond in rij A.

02 Pablo stond drie kolommen rechts van Noor.

03 De koelspray bevond zich in rij A.

04 De kabeltang bevond zich in rij B.

05 De flexibele sonde bevond zich in kolom 1.

06 De hoofdingang hoorde bij de koelspray.

07 De leveranciersdeur hoorde bij de kabeltang.

08 De goederenlift hoorde bij de flexibele sonde.

09 Alleen een precisieschroevendraaier kon die schroeven zonder sporen verwijderen.

DOSSIERREGEL

Alle verklaringen zijn waar.

VERKLARINGEN

NOOR VAN LEEUWEN

«Ik bleef in kolom 2, bij de linkerkant van de zaal.»

PABLO CORTÉS

«Tijdens de proef stond ik in de rij direct onder Noor.»

EVA KRAMER

«Ik stond op één lijn met het schilderij, onder rij C.»

TOMÁS BAEZA

«Ik stond precies één rij onder Eva, in dezelfde kolom als de flexibele sonde.»

Kunstwerkdossier

Een blik opgebouwd uit licht

Het meisje lijkt zich midden in een beweging naar ons toe te hebben gedraaid. De halfopen mond, de glanzende ogen en het licht op de oorhanger geven haar een directe aanwezigheid. Achter die schijnbare eenvoud schuilt echter een schilderij dat zorgvuldig in lagen is opgebouwd.

WAT DE WETENSCHAP WEER ZICHTBAAR MAAKTE

In 2018 onderzocht een internationaal team het werk met digitale microscopen, scanners en analysetechnieken waarmee de materialen zonder schade konden worden bestudeerd. Het onderzoek onthulde nu vrijwel onzichtbare details en liet zien hoe sterk het schilderij is veranderd sinds het Vermeers atelier verliet.

DRIE DETAILS ONDER DE LOEP

1. Minuscule wimpers

Met het blote oog lijken de ogen geen wimpers te hebben. Microscopisch onderzoek en röntgenkaarten brachten kleine, in bruintinten geschilderde haartjes rond beide ogen aan het licht.

2. Het verdwenen gordijn

De achtergrond was oorspronkelijk geen zwarte, lege ruimte. Wetenschappelijke beelden onthulden diagonale lijnen en kleurverschillen die op een geplooid groen gordijn wijzen. De pigmenten zijn zo aangetast dat ze vrijwel geheel donker zijn geworden.

3. Een juweel van verf

De oorhanger is een illusie van enkele witte penseelstreken, deels dekkend, deels doorschijnend. Vermeer schilderde zelfs geen volledige omtrek en ook geen haakje dat hem aan het oor zou bevestigen.

EEN INTERNATIONAAL PALET

Het onderzoek vond natuurlijk ultramarijn, indigo, cochenille, vermiljoen, loodwit en andere pigmenten. De grondstoffen kwamen uit verschillende delen van de wereld. Via de uitgebreide handelsnetwerken van de zeventiende eeuw bereikten ze de Nederlandse ateliers.

VAN VERGETEN WERK TOT ICOON

In 1881 was het schilderij verwaarloosd. Verzamelaar Arnoldus Andries des Tombe kocht het voor slechts 2,30 gulden. Na zijn dood bleek uit een geheim testament dat hij twaalf schilderijen aan het Mauritshuis had nagelaten. Daaronder was het meisje dat het beroemdste beeld van het museum zou worden.

Documentatie: Mauritshuis · project Girl in the Spotlight · Vandivere, Wadum en Leonhardt, Heritage Science 8, 20 (2020) · Bewerkte tekst.